

Инициатива на Президента на Републиката „Младежка визия за развитие на България”

Ваня Красиминова Китанова

ЕВРОАТЛАНТИЧЕСКИ ИЗМЕРЕНИЯ НА НАЦИОНАЛНАТА СИГУРНОСТ И ПРИНОСЪТ НА БЪЛГАРИЯ ЗА УКРЕПВАНЕ НА СИГУРНОСТТА В РЕГИОНА СЛЕД 2015 Г.

Националната сигурност е множество от динамични изменящи се състояния на обществено-политическата система, като преходът от едно към друго състояние става под формата на процес. Границите на това множество се определят по критерии, като обективната оценка следва да предполага приоритет над субективната. Основен критерий може да бъде степента на защита на правата и свободите на всеки гражданин. Разбиранията за сигурността на Република България извървяват дълъг път и като правило имат водеща роля по отношение на позитивните обществени промени, които бяха извършени последните години. Независимо от политическите, социологическите и другите многобройни видове обяснения чувството за сигурност на обществото и на всеки гражданин са в основата на държавата. В съвременните вътрешни и международни условия водещи понятия като национална сигурност губят много от старото си съдържание и придобиват нови черти.

Република България е в периферията на евроатлантическото пространство и част от региона на Югоизточна Европа и Черноморския басейн, в близост до места на напрежение и източници на заплахи. От гледна точка на сигурността, това е регион в който възникват многостранни рискови условия и фактори за сигурността на Европа и САЩ: *организирана престъпност за трафик на наркотици, оръжия и хора, пране на пари, терористични организации, радикални ислямски проповедници и организатори* – и в който тези рискове могат да бъдат минимизирани чрез превантивни и изпреварващи мерки от най-широк спектър. Над този регион преминават траекториите на всички хипотетични ядрено-ракетни удари към Европа и източното крайбрежие на Америка от всички хипотетични агресори. Най-сериозната слабост на региона е наличието на множество неразрешени конфликти, за които няма среда и психологическа нагласа за проактивна политика. В икономическо отношение регионът е естествена среда за европейски и американски инвестиции както в развиващи се и перспективни пазари, така и в производство на високотехнологична продукция, транспортни комуникации и услуги.

Въпреки високата степен на интеграция между страните в евроатлантическата общност и особено в Европейския съюз, страните все още са изправени пред едни и същи, но различни по своя интензитет заплахи и предизвикателства. Преодоляването им в бъдеще трябва да бъде постигнато с дългосрочни /стратегически/ цели - гарантиране на сигурността на страните чрез постигане на трайна стабилност в региона и постигане на оптимални условия за развитието на икономиката чрез разширяване на сътрудничеството в Черноморския регион на двустранна и регионална основа.

Приемането на Република България в НАТО и ЕС доведе до мащабни промени в политиката в областта на сигурността и отбраната. Засилената динамика, постигнатите резултати и съпътстващите проблеми от досегашното ни членство, са повод за търсене

Инициатива на Президента на Републиката „Младежка визия за развитие на България”

на пътища и подходи за по-нататъшно адаптиране на политиката в областта на сигурността и отбраната през следващия десетгодишен период. Важна задача в този процес ще е определянето на адекватни механизми, насоки и ресурси за реализиране на ориентирани към бъдещето национални способности в областта на сигурността и отбраната. Трябва да се разработи нов подход и политика за реализиране на проектите за развитие на отбранителните способности, ориентирани към осигуряване на висока степен на сигурност на доставките и гарантирано наличие на национални възможности за логистична поддръжка и модернизация на придобиваните системи, въоръжение и техника през целия им жизнен цикъл.

За да се постигне по – голямо развитие на способностите след 2015г., според мен страната ни трябва да участва активно в инициативите на НАТО за интелигентна отбрана (Smart Defence) и на ЕС за обединяване и споделяне (известна като Pooling and Sharing). Това е начинът да получим тези способности, които са ни необходими, но които самостоятелно е трудно или невъзможно да си позволим. Това ще спести средства в условията на криза и ще направи невъзможното за страната възможно.

В законите и поднормативните актове на Република България са определени организационната структура и взаимоотношенията и взаимовръзките, в които влизат въоръжените сили, всички министерства и ведомства, юридически и физически лица, действащи в интерес на националната сигурност на страната. Но системата за национална сигурност е нещо много повече от това, тя обхваща цялата държава и общество, включително и останалите видове власти, освен изпълнителната.

Може да се обобщи, че за една малка страна като нашата има 6 специални служби и много структури по сигурността, които са една тежка, слаба, трудно управляема и контролирана система. Задачата на държавния апарат е да превърне системата на националната сигурност от самоопределяща поведението си в система с целенасочено действие. Елементите на системата за национална сигурност трябва да са балансирано изградени, с интерфейс помежду си, ръководени от общи правила. Надграждането и интегрирането на сектора за сигурност според мен ще бъде една изключително трудна задача, започваща не от началото, а от средата на пътя, която ще доведе до една по – ефективна система за националната ни сигурност.

Имайки предвид, че Република България се намира в рисков регион с множество заплахи за сигурността, аз мисля че през следващите години тя трябва да отстоява своите интереси в областта на сигурността и отбраната. Това налага използването на нетрадиционни и превантивни подходи и решения, на взаимно допълващи се и координирани усилия за ангажиране на политически, икономически, технологични, информационни, военни и граждански ресурси. Създадена веднъж, системата ни за национална сигурност ще се превърне в динамичен фактор за устойчивото състояние, развитие и просперитет на обществото и държавата.